

**Forget, C. P.. - An hepatis
inflammationis certa signa ? An post
mortem laesiones propriae ?**

1829.

Paris : È typis J. Gratiot

Cote : 90975

10.

COMPETITIO AD AGGREGATIONEM,
JUSSU REGIS OPTIMI,

ET EX MANDATO SUMMI REGLE UNIVERSITATIS MAGISTRI,
INSTITUTA ANNO M.DCCC.XXIX.

AN HEPATIS INFLAMMATIONIS CERTA SIGNA?
AN POST MORTEM LESIONES PROPRIÆ?

THESES,

Quam, Deo favente, in saluberrimâ Facultate Medicâ Parisiensi,
præsentibus competitionis iudicibus, publicis competitorum disputa-
tionibus, subjiciet et dilucidare conabitur,

DIE MENSIS AUGUSTI M. DCCC. XXIX;

C. P. FORGET, Santoniensis,
DOCTOR MEDICUS.

PARISIIS,

È TYPIS J. GRATIOT,

Viâ vulgò dictâ du Foin Saint-Jacques, n° 18.

1829.

CONCERTATIONIS JUDICES.

PRÆSES..... Doct. ESQUIROL.

Prof. CAYOL.

FIZEAU.

ADELON.

JUDICES.....

CHOMEL.

ANDRAL.

LANDRÉ-BEAUVAIS.

GAUTHIER DE CLaubRI.

VICARI.....

COMPETITORES.

D. D. MAILLY.

DEFERMON.

GUILBERT.

LÉGER.

HOURLMANN.

AYME.

BROUSSAIS.

CHANEL.

DELMAS.

SANDRAS.

D. D. GUEBARD.

BERJAUD.

SANSON.

MENIÈRE.

DUBOIS.

ROYER COLLARD.

VIDAL.

GUILLOT.

REQUIN.

GAIDE.

1829

QUESTIO

AN HEPATIS INFLAMMATIONIS CERTA SIGNA ?

AN POST MORTEM LAESIONES PROPRIAE ?

MEDICO CANDIDO,

DILECTISSIMO SOCERO,

DOCTORI

BOREL.

D. V. C.

C. FORGET.

QUESTIO

MEDICO CANDIDO,

FRANCIS DE DILECTISSIMO SOCERO,

DOCTORI

BORELLI

D.V.C.

C. FORGET.

QUÆSTIO

AN HEPATIS INFLAMMATIONIS CERTA SIGNA ?

AN POST MORTEM LÆSIONES PROPRIÆ ?

Judicium difficile.

(HIPPOCR., Aph. I.)

PRIMA PARS.

AN HEPATIS INFLAMMATIONIS CERTA SIGNA ?

Sub præcordiis, dextrâ parte latens, fatali privilegio, privato vasorum systemate dotatum, secretioni humoris nutritioni necessarii præpositum, et mole, et in quantum omnibus animalibus ferè proprium, tam medicis, quàm physiologiæ cultoribus studium commendat jecur.

Læsionum, tamen, ejus natura adhuc flebili obscuritate involvitur. Inter sese, in sæcula, unus alterum transcripsisse videntur auctores; facesque anatomes pathologicæ recentes, accuratè peritis, laboriosis que hodiernis exploratoribus versatæ, nil nisi varias organi mortui species illuminârunt.

Hujusce obscuritatis causas naturales animo volventes, illas perspicimus, 1° in munero organorum magni momenti, varièque sentientium, quibus circumdatur hepar; 2° in conditionibus immobilitatis et opacitatis, quibus variis diagnosis modis ad viscera cava et moventia spectantibus, destitutum manet.

Quàm levi, etenim, sensibilitate fruens, ventriculo, et intestinis duodeno, cœco, colo, reni dextro, septo transverso, ejusque

intermedio , pleuræ , basique pulmonum junctum , peritonæo vestitum , receptaculum annexum præbens cujus affectiones difficultatum novum fontem afferunt , secretionem fungens cujus materia , in intimis partibus fluens , jam perversa foras apparet , tot et tantas deceptionis causas cum paucis visceribus partitur hepar.

Hepatis inflammatio *hepatitis* nuncupata est ; at verbum *inflammatio* , præsertim à paucis annis , tot modis spectata fuit , ut , si , posthac , illum servare voluerimus , sensum à nobis adhibitum planè explicare incumberet. In quantum phenomenum simul rubore , calore , tumore , doloreque compositum , parùm frequens est jecoris inflammatio : in quibusdam , tantùm , casibus affectionis acutissimæ se præbet , casus , prædicendi gratiâ , solùm sinceram hepatitim patèfacientes , tametsi rubor et tumor , etiam in cadavere , quàm difficillimè judicandi sint. Eodem , tamen , phenomeno affectiones tam diversæ tributæ sunt , ut illas enumerandi nobis instabit necessitas , naturam veram , quantum ad nos attinet , existimando. Idcirco verbo *inflammatio* utemur , quasi incrementum proprietatum organismi significans , quinam sint , alioquin , ejusdem effectus aperti. Indè sequitur nos , quod irritationem vocant , eodem verbo compellere. Expressè , tamen , lectores monitos cupimus nos irritationem concipere , solùm ut principium solitum quod diversas organorum læsiones movet , nullo modo , autem , quasi illas constanter et naturâ constituat ; dùm quid sint , penitè sæpè nos effugit.

Duas hepatitis varietates cognoverunt antiqui , nam *Celsus* modò longam , modò acutam dicit , id est acutam et chronicam. Sic illam describit : « Dextrâ parte , sub præcordiis , vehemens dolor
« est ; idemque ad latus dextrum et ad jugulum , humerumque
« partis ejusdem pervenit. Nonnunquàm manus quoque dextra
« torpet , horror validus est , ubi malè bilis evomitur ; interdùm
« singultus propè strangulat. At hæc quidem acuti morbi signa
« sunt : longioris verò ubi suppuratio in jecinore est ; dolorque

« modò finitur, modò intenditur, dextrâ parte præcordia dura
 « sunt et tument; post cibum major spiritûs difficultas est. Acce-
 « dit maxillarum quædam resolutio; ubi inveteravit malum, venter
 « et crura pedes que intumescunt» (de Medicâ, lib. 4.). *Galenus*
 (de Loc. affect. lib. 5) Huic descriptioni adjicit linguam rubram aut
 nigram et cibi fastidium; Inflammationem gibbosarum aut cava-
 rum partium distinguit; hydropem à scirrho refert.

Galenus dictis parùm adjecerunt aut equidem mutârunt poste-
 riores; divisiones quasdam, memoriæ causâ referam. *Amatum*
Lusitanum transcribens *Sauvages*, septem species hepatitis notat,
 id est: erysipelosam, pleuriticam, muscularem, cysticam, obs-
 curam et suppurantem. Quidam summam et imam distingunt
 hepatitis; at summa aut peritonœi, aut vicinarum partium sæ-
 piùs, cum inflammatione confunditur; et demùm possibilitatem
 hepatis affectas distinguendi partes permulti recusant (*Robert*
Thomas). Alii acutam et chronicam admittentes, secundam, ta-
 men, describere declinant: talis est *Cullen* qui, nihilominus,
 acutum in membranâ, chronicam in substantiâ existere dicit.

Ad lucem inducendam in hâc materiâ, symptomata ad ipsum or-
 ganum attinentia distinguere conabimur: hîc jacet maxima diffi-
 cultas; tot sunt enim vicinæ partes, ut jecur sæpiùs ægrum visum
 fuisse quàm fuerit profectò, sit putandum.

Hepatis acutæ signa sunt aut generalia, aut ad organum ipsum
 pertinentia. Inter priora, plurima, plurimis morbis communia
 sunt, talia horripilatio, febris, etc.; in organo sistencia signa sunt:
 dolor, moles, durities, forma; alia quædam ad ejusdem functiones
 spectant; ultimaque aliis functionibus, propter morbum turbatis,
 sistencia.

Hepatitis chronicæ signa eadem, nisi longiora nec non obscuriora
 constant. Singula pensaturi sumus.

Dolor.

Idiopathicus, omnes regiones hepatis occupare potest; molem totam, autem, rarissimè; continuus aut intermittens; summus aut immus; spontaneus aut tactu variove motu provocatus; vivus aut levis; fixus aut erraticus; aliquoties solum symptoma per plures annos, denique, turbatis digestionibus, icteroque superveniente, hepatitis patet; modò nullus usque ad mortem, omnium affectionum hepatis comes, varius etiamque nullus in singulis esse potest; potiùs tamen acutam hepatitis comitat; in cancro pungitivus intermittensque dictus, ab illo abesse aliisque morbis adesse visus est; calculorum bilis signum frequens; pleuritide, peritoniti, duodeniti, pyloriti, nephritidi, variisque aliis affectionibus persæpè simulatus est.

Quid, autem, de sympatico scapuli laryngisque dolore dicam? DD. *Rostan* (Cours de Méd. clin.), et *Louis* (*Mémoire sur les Absès du foie*). Ferè negatus, certè rarior est quàm vulgò dicitur; illum, tamen, sæpissimè vidit D. *Kapelaër*, et unus ex dilectis nostris sodalibus, D. *Gonnet*, Brestensis, qui epidemicam hepatitis observavit, in classe Ducis *Bougainville*, indicum mare lustrantis, anno 1825, dicit (Dissert. inaug., 1827) dolorem scapuli dextri constantem esse cùm hepatis dextra pars afficitur; abesse, autem quùm pars sinistra malè sola se habet; sine jecoris ipsius dolore existere posse; rariorem illum laryngis esse; unum et alterum quàm pravum symptoma præbere.

Quin etiam iste dolor humeri aut rheumatismo, vel pleuritide peritonitice moveri potest.

Alii sunt in hepatiti varii dolores caput, pectus aut membra occupantes; alter est icteri comes, is est prurigo qui per se ipsum aliàs existit.

Ergò dolorem certum hepatitis signum non esse probatum manet.

Moles, durities, forma.

Visu, tactu, percussioneque percipiuntur.

Visu forma ventris nota; sed cùm ad pectus procedit jecur, visum fallit, nisi costœ extrâ propellantur.

Tactu constant latitudo, durities, asperitatesve. Cùm ad sinistram vergit tumor, aut ventriculi aut splenis affectum fingere potest, aut vice versâ: vidi semel in clinicâ prof. *Fouquier*, omentum magnum, durum et globulosum, molem cancerosam simulare. Pube tenus progredi visum est hepar; variis tumoribus collectionibusve liquidis thoracis et abdominis propulsum, errorem non nunquàm suscitavit: talis erat ovarii cystus de quo loquitur prof. *Andral* (Clinique medic).

Aut major aut minor ritè potest esse durities; ad illam, in secundâ parte dissertationis, revertar. Hoc unum *Hippocratis* transcribam aphorismum: « In ictericis hepar durum fieri malum » (sect 6. aph. 42).

Planum, gibbosum, anfractumve sistit hepar. Varietas est tumoris in medio depressi, id est, gallicè, *en godet* (*Bayle*) pro signo concrets dati, sed aut adesse in illo morbo, sicut in cæteris, aut abesse videtur; quamvis haud negligendum sit signum illud.

Puris aut hydatidarum collectiones, tactu solo aliquandò prodeunt. (J. L. *Petit Andral Récamier*.)

Percussio, præsertim adjuvante cylindro prof. *Laënnec*, processum ad pectus rectè denunciat; auxilia præstare potest plessimetron D. *Piorry*.

Vel acuta, vel chronica, hepatitis cum aut sine tumore constat; fugax aut persistens, cum singulis hepatis affectionibus, absque illis, se præbet intumescencia; aliis, tamen, signis adjunctum, signum pretiosum est.

Icterus.

Una, tantum, nota hepatis læsio, in quâ semper se præbeat icterus, is est ductuum choledoci aut hepatici obstructio (*Andral*); at illius obstructionis multæ sunt hepatiti alienæ causæ, tales sunt calculi, jecinorisque varii tumores; sed, ductibus integris, idque sæpius, (*Louis*, loc. cit.) icterus fit; omnes jecinoris morbi, cum aut sine ictero, sistunt, nullique frequentius quàm alii. Cùm sanum est jecur, duodenum, pleura diaphragmatis, encephalum, nullum ve viscus ægrotat; cùm icterus vivo animi motu, subito supervenit, putat prof. *Landré Beauvais*, non bili, sed certâ sanguinis modificatione fieri (*Semeiot*). Etiam si non pateat morbus, icteri progressus interdum insidiosus est: tres prof. *Andral* (loc. citat.) observationes exhibuit, in quibus mors subito supervenit, unam in dissert. inaug. nostrâ præstavimus (des *Infl. de la Navigation*), in quâ phreneticus obiit æger.

Ergò sat, super que, probatum est icterum hepatitum non absolute denuntiare; signum, nihilominus, pretiosum et ferè certum, dolori tumorigue junctum. (*Louis*.)

Hanc materiam, egregio æmulo tractandam, relinquo; opinionem tamen nostram, de colore cutis in icterode typho manifestandi non prætermittimus. Colorem istum sanguinis suffusioni quidam tribuunt. A plurimis quidem scriptoribus, hepatis affectionum inconstantiam aut absentiam notatam fuisse certum est; nùm, tamen affecti jecinoris conditiones sat notæ, ut sic nodus expediatur? Quin, imò, icterum sine jecoris participatione admittit prof. *Andral*, secretionis absentiam, non minùs quàm bilis absorptionem, sufficere putans. Adjiciemus: 1° icterum verum interdum lividum et propè nigrum; 2° suffusionem cutis in typho americano nunquàm ecchymosis meræ speciem præstare, ut in scorbuto, exempli causâ; 3° morbos cum ecchymosi po-

tiùs in frigidis regionibus se præbere, ut scorbutus typhusve proprius; 4° influentiam caloris, miasmatum, stimulantium abususque, in bilis organo, memoriæ revocabimus; 5° observationem referemus *D. Gonnet* (loc. citat.), qui suffusionem ictericam, paulò post recentem mortem, apparere in hepatis, sicut in febre luteâ vidit, auctoritati junctam *DD. Devèze, Dubreuil, Rochoux*, etc.; 6° deniquè nos observasse dicemus in Antillarum epidemiis, annis 1821 et 1826, cum medicis pluribus Americanis, certam jecinoris speciem ferè constantem, quam medicus superior *Fortis Regii* (Martinique) specialiter gallicè nuncupabat *couleur gris-paille*, speciem illi hepatis pinguis aliquantulum similem.

Num facta certa oculis percepta, nescio quædam sanguinis corruptioni à nullo visæ, non sint à nobis anteponenda?

Huic digressioni ignoscatur, quæso, tempore quo medicorum mentes exagitat historia morbi, cujus bis et diù fui testis et actor, incolumis, ægros et cadavera permulta tractans, ità ut indolem contagiosam illius negare coacti simus, pro casibus quos observavimus, scilicet.

FUNCTIONUM ALIARUM TURBATIONES.

Plùs quàm læsiones organi ipsius sæpè apparent; antè aut post, simul aut solæ, adesse possunt: in ultimo casu, morbum patefacit necropsia sola; aut demùm nullæ sunt, quod, præsertim, cùm gignuntur hydatidæ observatum.

Digestionis læsiones hepatitum sæpè præcedunt: ità res se habere quotiescumque non mechanicè læditur hepar quidam dixerunt, quod est negare partes sanguinis, bilisve in inflammatione suscitandâ, hodiè non sustinendum. Observationes duas producit prof. *Andral*, in quibus venis mesaraïcis traductum est irritamentum (opér. citat.). Modò gastro-arteritis sequitur; in utroque casu non hepatitum probat, nisi hujus ce symptomata maneant. Nec enim bilis

ipsius vomitus, nec fluxus, certè jecinoris phlogosim denunciant, quoniàm ritè advenire, stimulantibusque curari possunt. Symptomata, autem, gastrica pro hepatiti cavæ faciei habita sunt, ut dolor epigastricus, vomitus, simulque singultus iste ab *Hippocrate* (sect. 5, aphor. 58) et *Celso* (op. citat., lib. 3) ut pathognomonicus datus, et in hepatiti verà maximè damnosus. (*Landré Beauvais*, loc. citat.)

Circulationis turbatio præsertim in acuto morbo movetur; maximè varium est illud symptoma; interdùm febris organi morbum obscurat, ut in abcessu illo de quo loquitur prof. *Andral*, medico prof. *Chomel* (Cliniq. medic.)

Periodica hepatitum sequi aut præcedere potest febris; in febribus, sicut in dejectionibus, *biliosis* dictis, turbari bilis, jecore planè sano videtur, nam bilis elementa superfluere aut peccare satis est.

Respirationis turbationes, ut dyspnæa, tussis, organo dolente fieri possunt; sæpius, verò, ad læsiones organorum respirationis proprias pertinere censi debent, quamvis inflammationis gibbosæ faciei signa pathognomonica, simul cum dolore vivo, prodita sint.

Secretiones. Apud ictericos urina bilem denuntiat, antequàm cutis flavescat (*Clarion*); sudor et mucus ipse eodem colore afficiuntur; ossa deniquè ipsa lutea vidit *Stoll* (Ratio medendi).

Frustrà in humoribus bilem invenire tentaverat celeberrimus *Fourcroy*, feliciores illo, materiam coloris ejus ex urinâ et sanguine secreverunt DD. *Magendie*, *Chevreur* et *Lassaigne*.

Feces subalbæ aut cineracæ bilis absentiam notant in intestinis; at ista phenomena non hepatitum probant, ut de ictero dixi.

Ascites sæpè vasorum jecoris obliterationem sequitur, tunc difficilimè cognoscitur causa.

Nutritio. Marasmus hepatitis chronicæ, ut multorum morborum, comes communis.

ERGO, nunc patet, in hodierno statu scientiæ, nullum solum hepatitis certum signum esse in ægro; solum, etenim, plurium concursu judicatur morbus; et tunc, etiam, nil nisi major adest probabilitas: nam plura falsa elementa factum verum constituere, summo jure, nequeunt. Idcirco, miramur D. *Louis* dixisse (loc. citat.) duo signa non, tria autem, hepatitim probare. Hæc tria signa sunt: icterus, dolor et tumor. At si absque aliis unumcunque adesse potest sine inflammatione, simul se præbere poterunt cum propriis causis, et idem, absque inflammatione. Tunc, autem, probabilitas ferè verum exæquat, quod sufficere debet, in nostræ flebili scientiæ obscuritate. Id de acuto morbo dicitur; at si de chronico loquamur, longè major fit difficultas. Signum, tamen, proprium cujuscumque affectionis esse dicebat celeberrimus *Bayle*, sed scientiam cum illo mors improba rapuit. In circumstantiis quibusdam quas annotavimus solummodò paululùm suspicari possumus.

Nunc quærendum an mortis reliquiæ lumina certa nobis tradere possint.

SECUNDA PARS.

AN POST MORTEM LÆSIONES PROPRIÆ ?

Ut culta est anatomie pathologica, plerique scriptores diversas hepatis læsiones acervatim ediderunt. Tales sunt Th. *Bartholin*, *Lieutaud*, *Bonnet*, *Portal*, *Pinel*, *P. Frank*. Classificationem tentavit *Baillie* (Anat. pathol.) Sed semper, verbis deceptus, non magis quàm antecessores certas analogias agnovit. Gratos tamen nos præbeamus ergà *Morgagni*, qui plus centum jecora morbosa descripsit (de Sed. et Caus. Morb.)

Adjuvantibus ratione, observatione, præsertimque anatomicis investigationibus, hanc materiam clariori, nuper, lumine illustravit prof. *Andral* (Préc. d'Anat. pathol.), de nominibus non quærens, patentes status organi descripsit, irritativam aliamve naturam relinquens, ad classes de anatomie et physiologiâ instruendas. Ordinem ab illo institutum non sequi non possumus.

Jecoris diversæ cum vicinis visceribus adhærentiæ ad peritonæum pertinent.

JECORIS PARENCHYMATIS MORBI.

Substantiæ duo à *Meckel* et *Andral* admittuntur in jecore sano; una rubra et vascularis, altera autem alba aut lutea et glandulosa.

Sanguine cum imbibitur, planè rubet jecur, obscuraturque substantia alba; at, contrà, quum eget cruor, albescit hepar, et lutea maximè apparet substantia.

Rubor aut pallor variis causis ex hiberi possunt, quarum inflammatio est una, quod tantum symptomatibus propriis probatur.

Exsurgunt hepatis species aliæ, ex *hypertrophia* unius aut alterius substantiæ: quum alba superat, videtur *granulosum jecur*, et tùm, invito *Laënnec*, qui *cirrhosim* nuncupavit quod textum novum putabat esse, nil novi formatur; quum rubra grassatur sub-

stantia, moles autem, variæ, rubræ, invadunt summæ vel imæ, *gibbosum* que manet jecur et *auctum*: illi pondus decem et octo librarum *Bonnet*, quadraginta et octo *Powel*, quisque semel invenerunt; eadem, verò, si minuitur, adest *atrophia* jecoris: disparuerunt vascula, organum tum apparet quasi retorridum (*foie ratatiné*).

Gibbositatum sunt causæ diversæ; duas hîc referemus quas nunquam scriptas legimus:

Aliquoties circum jecur habenæ membranacæ aut cellulosæ videntur, inter quas intumescit substantia, quasi in tegumento contineri necquirit: ex quo habenas istas passivè fieri putamus.

Plurès, in hospitiò *Caritatis*, mulierum jecora vidimus, juxta basim thoracis, depressionem transversam præstantia. Scissura modò profunda et angusta, modò leviter depressa constat. Injectionibus probavit *D. Carswell* Glasgovensis, illic obliterated vascula; in imò membrana opaca densaque videtur. Illud phenomenon constrictis vestibis, specialiterque funibus, tribuendum putamus; hæc est opinio *DD. Carswell, Fauconneau Dufresne et Corbin*, cum quibus observimus. Hoc tam verisimile ut, semel et nuper, ventriculum ipsum similem scissuram præstantem, huic jecoris continuam vidimus: mulier erat anus famula (*femme de ménage*), quas mulieres scimus sæpiùs se funiculo stricto, quàm vestimento quod gallicè vocant *corset*, thoracis circumdare basim; cum levis depressio manet potùs huic postremæ vesti debetur.

Ergo, jecoris diversæ formæ non semper ex inflammatione decurrunt. Suntne signa inflammationis hypertrophia et atrophia? ut compositionis incremento fit hypertrophia, nonne sic decompositionis remissione produci potest, ut atrophia compositionis imbecillitate?

Induratio hypertrophiæ vel atrophiæ, aut sinceri jecoris comes, inflammationem probat cum congestionis irritativæ symptomata præcesserunt, et præsertim chronicæ.

Mollities (*ramollissement*) non semper inflammationem, sæpè autem organismi imbecillitatem, ut in scorbuto, patefacit; signum proprium inflammationis acutæ à quibusdam habetur.

Color varius, solus nil significat, quantum ad inflammotianem: rubor sanguini mechanicè aut passivè stagnanti tribuendus; color ste cæruleus (*ardoisée*), tam frequens et diversus, à quibusdam inflammationi chronicæ tribuitur, alii, verò, phenomena cadavericum censent, certis gazis aut decompositioni debitum.

Sanguinis congesti et stagnantis perversio *gangrænam* generare videtur; ergò phlegmasim indicabit, quandò hyperemiæ causa fuerit phelgmasica. Istius morbi signa sunt, priora hepatiti communia, ultima, autem, adynamica, sed sæpius nulla. *Lieutaud*, *Forestus*, *Morgani*, *Portal*, *Bowell*, gangrænam jecoris observârunt; semel, pus in mediò collectum vidit prof. *Andral*, (op. cit.); ejusdem affectionis duos casus in hospitiò *Caritatis*, non jam diù, cognovi, unum in clinicâ prof. *Cayol*, in quo, simul, abcessus plures aderant, alterum in clinicâ chirurgicâ, duranti vitâ insuspicatum.

CIRCULATIONIS LÆSIONES IN HEPATE.

Hepatis *Hyperemia*, id est sanguinis in illo abundantia, vel irritatione, vel fluxu passivo, aut deniquè circulationis impedimento, edi potest. Ergò falsò asseritur sanguinis stillationem, sicut ruborem, inflammationem semper tradere. Itidem de sanguinis collectionibus quas *appoplexiam* jecoris nuucupârunt, at hepatitim modò præcedentem, modò succedentem, aut planè absentem, viderunt.

NUTRITIONIS LÆSIONES IN HEPATE.

De hypertrophîâ et atrophîâ, earumque varietatibus, id est, de sede, formâ, duritie et colore, jam locuti sumus; hic, autem, dicendum hypertrophîâ haud secùs ac hyperemiâ jecoris molem augeri posse.

Adesse potest atrophiam sine ullâ molis varietate, at tunc cellularis textus proprio jecoris textui supponitur (*degeneration cellulose*). In illo textu novo productiones novæ generari possunt, tales sunt hydatidæ (*transformation hydatidique*).

Cellulosane, aut hydatidica degeneratio, ab irritamento procedunt? Nonne, potius, certum vis formativæ decrementum probant? organisationem complexam instruere nequens, hydatidas promittit natura (*Andral*).

(In *cartilagine* aut *osse degeneratio*, nil nisi nutritionis aberrationem significat, absque circumstantiis accedentibus.

SECRETIONIS LÆSIONES IN HEPATE.

In certis casibus quàm obscuris, at frequentius in tabidis (*Bayle*), jecoris apparet certa species quam gallicè vocant *foie gras*. An quia tabe laborantes minus in pulmonibus, plus, autem, in jecore hydrogeni moliantur? Non in degeneratione, sed solum secretionem, cum parenchymatis atrophiam constat. An hic, etiam, sisteret vis formativa, nedum adesset inflammatio? Non omittendum, tamen, prof. *Chomel*, unum pingue jecur, de quo pus stillabat, in academiâ præbuisse.

Hepatis *abscessus* spontanei, id est, absque traumaticis læsionibus nati, quàm rari sunt: nunquàm ex his vidit in hospitiis suis (*salpêtrière*) *D. Rostan*; inter quadringenta et triginta cadavera, quinque solum invenit *D. Louis*; inter centum et quinquaginta ferè, à principio presentis anni, unum solum invenit *D. Corbin*.

Substantiæ ipsius suppurationem dubitandam putant aliqui, plures autem certam probaverunt, inter quos *D. Louis*, qui pus semper in parenchymate vidit; is, simul et prof. *Andral*, pus istud semper sincerum dicunt; sunt, enim, qui pus feculentum (*lie de vin*) negant. *Hippocrates*, autem, primum in tunicâ et bonum, secundum (*velut amurca*) in parenchymate et malum constare dicebat (sect. 7, aph. 45).

Pus expelli potest : aut , viâ fistulosâ ; trans tegumenta ventris , thoracis (*Sénac*) , axillæ (*Portal*) , cruris (*Bajon*) , coxarum (*Richter*) , lumborum (*Millar*) , umbilici (*Smectius*) ; aut ad pectus , trans diaphragma et pleuram irruit (*J. L. Petit*, *Morand*, *Morgagni*, *Larrey* ; modò bronchiis expuitur (*Schrædter*) , sæpius in peritonæo evadit ; aliàs in ventriculo intestinis ve aliis fluit (*Sibbern*, *Sandermann*, *Garnett*, *Bajon*, *Andral*) ; apertus visus est abcessus in ipsâ cholecystide (*Morgagni*, *Lassus*) ; semel in venâ cavâ (*James*) nec non in pericardo (*Smith*).

Ex centum casibus abcessuum , unum solum in lobo sinistro , et tres apud mulieres invenit *Clarck* ; ex quo frequentiores in lobo dextro et in viris putat.

Pus ipsum , quod typus inflammationis habetur , inventum est in jecore sano , post operationes , vulnera , diuturnas suppuraciones (*Mareschal*, Dissert. inaug.) , aut in phlebitide , metritide , capitis vulneribus (*Dance*, Archives) , at , in postremo casu , sæpius in pulmonibus , quàm in jecore pus invenit *Morgagni* ; hoc , demùm , in medio sanguinis coagulo vidit professor *Andral* ; (op. cit.). Sic revertitur mera metastasium doctrina , jam antiquis observationibus probata : sic pus vectum in venâ cavâ viderat *Th. Bartholin*.

An sunt hepatis suppurantis certa signa ? Tantùm abest ut impossibile cognitu profiteatur *D. Louis* , cui facilè creditur , si hepatis ipsius obscuritati attendimus. Quantùm ad externa signa , ad chirurgiam spectant. Ex quinque casibus quos refert *D. Louis* , unus penitùs latebat ; itidem de solo *D. Corbin* observato , cujus historiam illius benevolentia debita breviter narrabimus.

OBSERVATIO.

Vir nomine *Levasseur* , operarius , quadraginta et sex annos natus , in hospicio Caritatis ingressus est die januarii trigesimâ

(1829). A quindecim diebus constipatus, horripilationem, tussiculam, oppressionem, sitim, pulsum mediocriter fortem, calorem cutis, dolorem in præcordiis levem præbebat. A tergo, dextraque parte thoracis, runcus subcrepitans levis percipiebatur (*venæ sectio sanguis cum inflammatoriâ crustâ*). Runcus et ferè febris evanescent, at stupor levis, abdomen tumidum, tibiæ cuiusque, præsertim sinistrae œdema, sitis, anhelatio, prostratio, denique mors, nonâ die februarii, et decimâ post ingressum.

Necropsia.

Calvaria : Non aperitur.

Thorax : *Pulmones* sanguine imbuti, leviterque, parte dextrâ et inferiori, indurati.

Abdomen : Fuscus et abundans liquor in *peritonæo*, quod in ramusculis circiter intestina serpentibus rubet. *Mucosa intestinalis membrana* pallida, paululum gemmulata ad pylorum.

Jecur : Intùs, præsertim in lobo dextro, meri puris collectio vasta, pseudomembranâ puri concreto simile circumdata; trans et circum habenæ aut pilæ, in medio quarum venæ procedunt coagulis sanguineis plenæ; juxtâ, jecoris substantia subrubra, fusca, paululumque friabilis inest.

Vasa : Venæ iliaca externa, cruralis, saphenaque major largiores, coagulisque plenæ.

Cancer, id est, *scirrhum*, *Encephaloïdes*, *colloïdesque*, hodiè discrepationis causa frequens, in quâdam secretionem quasi fibrinæ consistere videtur. Quin etiam, in vasis ipsis inventa est illius materia, ut vidit prof. *Andral*, utque testem observationem brevè referemus; præterea mediis, etiam, in sanguineis collectionibus eandem invenerunt *Beclard*, *Velpeau*, et *Andral*.

Encephaloïdes non necessariò à scirrho præceditur. In medio, Jecore moles varias, albas, surgentes, sæpiùs in medio depressas, quas *Baillie magnum tuberculum album* vocat, et gallicè nuncupant *marrons (foie marronné)*. Jecoris parenchyma circum atrophiam, vel hyperemiam affectum manet; rarò percipitur ejusdem inflammatio, cum adest autem illa, an causa sit aut effectus difficilè judicatur.

Canceris inflammatoriam originem agnoscunt permulti (*Boerhaave, Stoll, Broussais*), negant autem alii; facta loqui sinamus:

Ex decem observationibus, de jecore canceroso, a prof. *Andral* editis (Clin. med.), una sola, ventriculo sano, se præbuit, una cum mollitie membranæ mucosæ, una cum gastritide chronicâ, una cum gastro-duodeni chronicâ, quinque autem, id est media pars; cum ventriculi cancre prodeunt. Adjiciemus nos, inter quatuor, tres casus hepatis cancerosi vidisse cum ventriculi scirrho aut cancre; unum ex iis, quàm maximè notandum referre liceat.

OBSERVATIO.

Vir nomine *Corion*, doliarius, quadraginta et duo annos natus, vigesimâ et septimâ die aprilis (1829) in hospitio Caritatis, clinicâ D. *Lerminier*, ingressus est. Ægrotans à quatuor mensibus, faciem mutatam, colorem quem gallicè vocant *jaune paille*, abdomen dolorosum intus liquidum ferens, et tumorem globulosum sub xiphoïde cartilagine præbebat. Alvum jam diù resolutum, nunc constrictum superest; post cibum acidis eructationibus, epigastricis torminibus, vomitibusque laborat æger (*vene sectio, pilulæ saponicæ, aqua Vichyana*). Crebriores vomitus apparent; (*discutientia supprimuntur, emplastrum ex theriacâ, aqua Seltziana*). Desinunt vomitus; at, hebdomadibus aliquot lapsis, subdelirium, diuturna cum morte luctatio, et mors, die junii decimâ octavâ.

Necropsia.

Calvaria : Non aperitur.

Thorax : *Pulmones* (*vide infra*).

Abdomen : *Gaster* : Ulcerationes , moles schirrosæ aut encephaloïdæ , ad pylorum , quod eò angustius evadit ; in pariete posteriori , subcæruleus locus , duorum pollicium latitudinem , et ferè fibrosam duritiem præstans , cujus margines ad vicinam membranam planè sanam , sed rugis plicatam , ut cutis ad cicatrices , vergunt.

Jecur quàmnumerosas moles globulosas (*marrons*) , albas , planè sibi similes , duritiem minorem scirrho , majorem encephaloïde præstantes , in summitate cavas , tertiam ferè organi partem constituentes , parenchymate sano involutas præbet. *Cholecystis* , cujus ductus apertisunt , bile tenui et subalbâ tumet. *Pancreas* quàm rite durius est.

Capsula atrabilaria dextra opaca , ut scirrhusa.

Prostata lardacea , *mesenterii glandulæ* , *textusque cellularis sub peritonæo* , et *splen* et *pulmones* ipsi globulis ejusdem materiæ sparsi videntur.

Ramos venæ portæ explorans , D. *Carswell* in illis materiam encephaloïdeam ad moles pergentem perspicuè vidit.

Inter varia in hâc observatione eminentia , præsertim presentem in venis tumorum materiam , hancque cicatricem confectam annotabimus. Difficile , quidem , intelligimus quomodò sanari potuerit tantum ulcus , in ventriculo , morboque pergente. Nonne verisimile inflammationem , causam ulcerationis , cancerosi morbi principium fuisse , ipsumque hunc morbum à ventriculo ad jecur translatum fuisse ? Hic patet , ni fallimur , origo phlegmasica ;

quod, supputationi ex observationibus prof. *Andral* deductæ junctum, pertinaciter probat hepatis cancerem organorum digestionis inflammatione sæpiissime moveri; at quia scirrhum potius quàm quisquam alius affectus præjatur longè non explicat.

Fragmentum jecoris in *textu erectile* mutatum *societati anatomicæ* præbuit *D. Pinault*.

Tubercula, vicissim parenchymatis perversioni, hydatidis (*Baron, Dupuy*) inflammationique alborum vasorum (*Broussais*) tributa, certo secretionis modo deberi à quibusdam censentur (*Bouillaud, Andral*). Sæpius in pluribus organis, simul et in jecore sparguntur. An illorum sit inflammatio principium aut finis? *Adhuc sub judice lis est.*

Melanosis (*Tuberculum molle et nigrum ex Baillie*) ab antiquis forsàn à *Morgagno* visa est in jecore. Hujus-ce casum refert *Laënnec*; alterum notandissimum, hypertrophiæ et scirrhi junctum, edidit prof. *Chomel* (nouv. Journ. de Méd. tom. 3). Ex inflammatione proceditne? Senibus, autem, in quibus vitæ principium imbecille, propria manet.

De acephalocystidibus jam dixi, quarum obscurissima natura, has, triennio post calcem equinam, formari vidit *D. Goupil*; sicut pus, diversas vias in cute, peritonæo, intestinorum canali, pleurâ, sive bronchiis, nec non præcordiis (*Plater, Guattani, Devil- lers*), petunt.

VIARUM EXCRETIONIS LÆSIONES.

Diversas hepatis affectiones partitur cholecystis, illasque obscuriores, etiam, sæpiissime trahit.

BILIS ALTERATIONES.

Bilis naturam rarò jecoris læsionibus congruere jam præsentire fecimus; illam, potius à sanguinis compositione pendere quædam

experientiæ probare videntur ; atqui pro solido aliarum secretionum se præstare constat (*Crawfort, Magendie*).

ERGÒ de læsionibus cadavericis dicam quòd de signis asserui : nullà certè patefactâ , pluribus probabilitatem majorem acquirit hepatitis ; id circò , ab D. *Louis* adhuc dissidemus , quòd dixerit molliem ac ruborem nihil significare , nisi pus , aut dolor , aut icterus accedant. Jecus , etenim , molle et rubrum , pus venis translatum continere , aut calculo dolere , simul et icterum provocare , sine ullâ inflammatione potest.

Diversarum affectionum de quibus disseruimus , sit aut non sit principium inflammatio , numquàm obliviscamur omnibus ferè illarum accendi posse , ità ut , sive causa , effectusve , graviolem illarum historiæ partem constituat.

CONCLUSIO.

ERGO : *An sint hepatis inflammationis certa signa , antè aut post mortem , nunc à nobis si petitur , apertè respondebimus : nulla et omnia.*

Nulla singulatim , absque circumstantiis comitantibus ;

Omnia , verò , origine , complicationibus , progressu , remediorum effectu , perspicuè ponderatis ; adjuvantibus , deniquè , diversis elementis , quibus vinculum , quo res junctæ sunt omnes in naturâ , constituitur.

Investigationes illæ , confitemur , quàm multis involvuntur difficultatibus ; ad scopum , tamen , alacriter tendenti , pro ratione et stimulo habeatur difficultas.